

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของความก้าวหน้าอย่างจงใจในปริศนาคำทายร่วมสมัยของไทย และวิเคราะห์หน้าที่ของความก้าวหน้าอย่างจงใจในปริศนาคำทายร่วมสมัยของไทย โดยการศึกษาจากข้อมูลปริศนาคำทาย ปี พ.ศ. 2546 – 2547 ในเว็บไซต์ <http://joke.sanook.com/what.php> และหนังสือรวมปริศนาคำทายของไทย

ผลการวิจัยพบว่า ความก้าวหน้าอย่างจงใจในปริศนาคำทายของไทยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ความก้าวหน้าอย่างจงใจ 2) ความก้าวหน้าอุปลักษณ์อย่างจงใจ และ 3) ความก้าวหน้าอย่างจงใจ เมื่อพิจารณาในด้านระดับทางไวยากรณ์ที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าพบว่า มีการใช้ความก้าวหน้าในระดับเสียง ระดับคำ และระดับโครงสร้าง ส่วนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยภาษาความก้าวหน้าพบว่า มีความสัมพันธ์แบบคำ喻ความหมาย แบบคำพ้องรูปพ้องเสียง แบบคำพ้องเสียง แบบคำเสียงคล้าย และแบบหน่วยคำเที่ยม ความก้าวหน้าอุปลักษณ์อย่างจงใจ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การใช้อุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ และการใช้อุปลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาการปัจจิตริยา ในการสร้างความก้าวหน้าอย่างจงใจในปริศนาคำทาย ผูู้้ผู้บุกรุกปริศนาจึงได้ใช้กลไกที่ทางวัฒนธรรมบังคับ ได้แก่ การละเมิดกฎความดูดเด่น การละเมิดกฎลำดับขั้นในการเข้าถึงข้อมูล และการละเมิดกฎการรักษาความคุ้มครอง เพื่อจงใจสร้างความก้าวหน้าให้เกิดขึ้นในปริศนาคำทาย

ในการวิเคราะห์หน้าที่ของความก้าวหน้าอย่างจงใจในปริศนาคำทายร่วมสมัยของไทยโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแหน่งการเกิดความก้าวหน้าร่วมกับหน้าที่ของความก้าวหน้าในปริศนาคำทายร่วมสมัยของไทยพบว่า ความก้าวหน้าที่อยู่ในส่วนคำทายของปริศนา มีหน้าที่ในด้านการเบี่ยงเบนความเข้าใจของผู้ตอบปริศนา ความก้าวหน้าที่อยู่ในส่วนคำตอบและความก้าวหน้าที่อยู่ในส่วนเสริมคำตอบ มีหน้าที่ในด้านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำทายและคำตอบ ส่วนหน้าที่ของความก้าวหน้าในด้านการสร้างความบันเทิงให้แก่การเล่นปริศนาคำทายพบว่า ความก้าวหน้าที่อยู่ในส่วนคำทาย ส่วนคำตอบ และส่วนเสริมคำตอบของปริศนาต่างก็สามารถสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้เล่นปริศนาคำทายได้

The purpose of this study is to examine perceived ambiguity in contemporary Thai riddles and to analyze its functions. The data was collected from <http://joke.sanook.com/what.php> and from collections of contemporary Thai riddles published between 2003 - 2004.

The findings reveal that perceived ambiguity in contemporary Thai riddles can be categorized into three groups: perceived linguistic ambiguity, perceived metaphorical ambiguity, and perceived linguistic and metaphorical ambiguity. In term of grammatical level whereby ambiguity occurs, the study indicates that perceived linguistic ambiguity appears at the phonological level, the morphological level, and the syntactic level. In terms of relationship between ambiguous linguistic units, the study shows five types of relationship including polysemy, homonymy, homophony, paraphony, and hahaphony. With respect to perceived metaphorical ambiguity, two patterns are found, namely the metaphors of shapes and the use of metaphors of manners. Moreover, it is found that pragmatic strategies including violation of salience, violation of accessibility hierarchy, and violation of parallelism, are employed in order to create ambiguity in contemporary Thai riddles.

In the light of the functions of perceived ambiguity, this study aims at analyzing the relationship between the position that ambiguity occurs and the functions of ambiguity in the riddles. It appears that the ambiguity occurred in the riddle question serves to mislead the listener while the ambiguity occurred in the riddle answer and the explanatory part to link the riddle question with the riddle answer. Finally, regarding entertaining function, the findings show that ambiguity occurred in all parts of the riddle-- the question, the answer, and the explanatory part, can serve to create humour in order to entertain the riddling participants.